

PROVES D'ACCÉS A LA UNIVERSITAT

PRUEBAS DE ACCESO A LA UNIVERSIDAD

CONVOCATÒRIA: JUNY 2010

CONVOCATORIA: JUNIO 2010

HISTÒRIA DE LA FILOSOFIA

HISTORIA DE LA FILOSOFÍA

BAREM DE L'EXAMEN:

L'alumne/a contestarà, dins de l'opció que trie, les **quatre** qüestions sobre el text de l'autor que ha treballat en classe.

1ª qüestió: 2 punts; 2ª qüestió: 2 punts; 3ª qüestió: 5 punts; 4ª qüestió: 1 punt.

OPCIÓ PRIMERA

TEXT I

1 Ja que, segons els raonaments que acabo de fer, per a conèixer la naturalesa de Déu -fins on la
2 meva n'era capaç- no em calia sinó considerar, a propòsit de totes les coses de què trobava en mi
3 alguna idea, si posseir-les era una perfecció o no; i estava segur que no hi havia en ell cap de les
4 que significaven alguna imperfecció, però que sí que hi havia totes les altres. Així, veia que no hi
5 podia haver el dubte, la inconstància, la tristesa i altres coses semblants, atès que jo mateix hauria
6 estat ben content d'estar-ne exempt. A més d'això, tenia idees de diverses coses sensibles i
7 corporals; ja que, encara que suposés que somiava i que tot el que veia o imaginava era fals,
8 tanmateix no podia pas negar que unes tals idees es trobessin en el meu pensament. Però, com que
9 ja havia conegut molt clarament en mi que la naturalesa intel·ligent és distinta de la corporal,
10 considerant que tota composició revela dependència i que la dependència és manifestament un
11 defecte, vaig pensar que en Déu no podia ser una perfecció ser compost d'aquestes dues
12 naturaleses, i que, per consegüent, ell no ho era; però que, si hi havia en el món cossos o bé
13 intel·ligències o altres naturaleses que no fossin totalment perfectes, el seu ésser havia de dependre
14 del poder de Déu de tal manera que no poguessin subsistir sense ell ni un sol moment.

(R. DESCARTES, *Discurs del mètode*, Quarta part. Traducció de Pere Lluís Font).

QÜESTIONS:

1. Sintetitza les idees del text mostrant en el teu resum l'estructura argumentativa o expositiva desenvolupada per l'autor.
2. Definix el terme "**perfecció**", partint de la informació oferta pel text, i completant-la amb el coneixement que tingues de la filosofia de l'autor.
3. Redacció: *Dubte metòdic i criteri de veritat en Descartes*.
4. Comenta breument qualsevol aspecte del pensament de l'autor del text que judges important en algun d'aquests sentits: per la seua relació amb el d'altres filòsofs, amb fets històrics rellevants (especialment si són coetanis de l'autor o tenen relació amb la seua vida) o amb trets significatius del món contemporani.

OPCIÓ PRIMERA

TEXT II

1 És evident que Adam, amb tota la seva ciència, mai no hauria estat capaç de
2 *demostrar* que el curs de la naturalesa ha de continuar sent el mateix d'una manera uniforme i
3 que el futur ha d'estar d'acord amb el passat. Allò que és possible no es pot demostrar mai
4 que sigui fals, i és possible que els curs de la naturalesa pugui canviar, ja que podem
5 concebre aquest canvi. Encara aniré més lluny i afirmaré que Adam no podia tampoc
6 demostrar mitjançant cap argument *probable* que el futur havia d'estar d'acord amb el passat.
7 Tots els arguments probables estan muntats sobre el supòsit que es dona aquesta conformitat
8 entre el futur i el passat; així, doncs, mai no podem provar-la. Aquesta conformitat és una
9 *qüestió de fet*, i si cal que sigui provada no admetrà cap prova que no es basi en l'experiència.
10 Però aquesta, quan es basa en el passat, no pot ser cap prova de res per al futur, si no és que
11 admetem el supòsit que hi ha una semblança entre ells (passat i futur). Aquest és, per tant, un
12 punt que no pot admetre cap prova en absolut, i que donem per suposat sense cap prova.

13 Estem determinats, només pel *costum*, a suposar el futur d'acord amb el passat. Quan veig
14 una bola de billar que es mou en direcció a una altra, la meua ment és moguda de manera
15 immediata per l'hàbit cap a l'efecte acostumat i anticipo la meua visió en concebre la segona
16 bola en moviment. No hi ha res en aquests objectes, considerats en abstracte, i independent
17 de l'experiència, que em porti a una conclusió semblant; i, fins i tot després d'haver tingut
18 l'experiència de molts efectes d'aquest tipus repetits, no hi ha cap argument que em determini
19 a suposar que l'efecte estarà d'acord amb l'experiència passada. Les forces mitjançant les
20 quals operen els cossos són totalment desconegudes. Nosaltres en percebem només les seves
21 qualitats sensibles. I, quina *raó* tenim per pensar que les mateixes forces hagin d'estar sempre
22 connectades amb les mateixes qualitats sensibles?

23 Així, doncs, no és la raó la guia de la vida, sinó el costum. Només ell determina la ment,
24 en tots els casos, a suposar que el futur estarà d'acord amb el passat. Per més fàcil que pugui
25 semblar aquest pas, la raó no podria dur-lo a terme ni per tota l'eternitat.

(D. HUME, *Extracte del "Tractat de la naturalesa humana"*. Traducció de Manuel Satué).

QÜESTIONS:

1. Sintetitza les idees del text mostrant en el teu resum l'estructura argumentativa o expositiva desenvolupada per l'autor.

2. Definix el terme “**qüestió de fet**”, partint de la informació oferta pel text, i completant-la amb el coneixement que tingues de la filosofia de l’autor.
3. Redacció: *Sentiment i moralitat en Hume*.
4. Comenta breuement qualsevol aspecte del pensament de l’autor del text que jutges important en algun d’aquests sentits: per la seua relació amb el d’altres filòsofs, amb fets històrics rellevants (especialment si són coetanis de l’autor o tenen relació amb la seua vida) o amb trets significatius del món contemporani

OPCIÓ SEGONA

TEXT I

1 Jo hauria d’opinar que els exemples de la matemàtica i la ciència de la natura, les
2 quals, per una revolució portada a cap de sobte, han arribat a ser el que ara són, ja serien prou
3 notables per fer meditar sobre la part essencial d’aquest canvi de la forma de pensar que els
4 ha estat tan avantatjós i per imitar-los ací, si més no com un assaig, tant com ho permet llur
5 analogia, en tant que coneixements racionals, amb la metafísica. Fins ara hom admetia que tot
6 el nostre coneixement s’havia de regir pels objectes; però, amb aquesta pressuposició, tots els
7 assaigs fets mitjançant conceptes per decidir *a priori* alguna cosa sobre ells, amb la qual
8 eixamplar el nostre coneixement, quedaven anihilats. Assagem, doncs, per una vegada si no
9 avançarem millor en les tasques de la metafísica admetent que els objectes han de regir-se pel
10 nostre coneixement, la qual cosa ja concorda més bé amb la desitjada possibilitat d’un
11 coneixement *a priori* d’aquests objectes que establirà quelcom sobre ells abans que ens
12 siguen donats. S’esdevé amb això exactament com amb el primer pensament de *Copèrnic*, el
13 qual, no sortint-se’n amb l’explicació dels moviments del cel si admetia que tota la munió de
14 les estrelles girava al voltant de l’espectador, assajà de donar-hi una explicació més bona fent
15 que l’espectador giravoltara i deixant, en canvi, les estrelles immòbils. En la metafísica
16 podem, doncs, fer un assaig semblant pel que fa a la *intuïció* dels objectes. Si la intuïció
17 s’haguera de regir per la constitució dels objectes, aleshores no puc discernir com podríem
18 saber-ne alguna cosa *a priori*; però si l’objecte (com a objecte dels sentits) es regeix per la
19 constitució de la nostra capacitat d’intuïció, llavors jo puc representar-me perfectament
20 aquesta possibilitat.

(I. KANT, “Pròleg a la segona edició de la *Crítica de la raó pura*” (BXVI-BXVII).
Traducció de Joan B. Llinares).

QÜESTIONS:

1. Sintetitza les idees del text mostrant en el teu resum l’estructura argumentativa o expositiva desenvolupada per l’autor.
2. Definix el terme “**coneixement a priori**”, partint de la informació oferta pel text, i completant-la amb el coneixement que tingues de la filosofia de l’autor.
3. Redacció: *Sentit negatiu de la crítica segons Kant*.
4. Comenta breuement qualsevol aspecte del pensament de l’autor del text que jutges important en algun d’aquests sentits: per la seua relació amb el d’altres filòsofs, amb fets històrics rellevants (especialment si són coetanis de l’autor o tenen relació amb la seua vida) o amb trets significatius del món contemporani

OPCIÓ SEGONA

TEXT II

1 No conec la voluntat sinó pel sentiment de la meua, i no conec millor l'enteniment. Quan hom
2 em demana quina és la causa que determina la meua voluntat, demano al meu torn quina és la causa
3 que determina el meu judici: car és clar que aquestes dues causes només en són una; i si un hom
4 comprèn bé que l'home és actiu en els seus judicis, que el seu enteniment no és més que el poder de
5 comparar i de jutjar, hom veurà que la seva llibertat no és més que un poder semblant, o derivat
6 d'aquell; escull el bé com ha jutjat el ver; si jutja erròniament, escull malament. ¿Quina és, doncs, la
7 causa que determina la seva voluntat? És el seu judici. ¿I quina és la causa que determina el seu judici?
8 És la seva facultat intel·ligent, és la seva potència de jutjar; la causa determinant està en ell mateix.
9 Passat això, ja no entenc res.

10 Sens dubte, no sóc lliure de no voler el meu propi bé, no sóc lliure de voler el meu mal; però la
11 meua llibertat consisteix en això mateix, que no puc voler sinó el que m'és convenient, o que
12 considero com a tal, sense que res d'estrany a mi em determini. ¿Es deriva que no sóc el meu amo,
13 perquè no sóc l'amo de ser un altre que jo?

14 Hom troba el principi de tota acció en la voluntat d'un ésser lliure; hom no podria anar més
15 enllà. No és la paraula llibertat la que no significa res, és la paraula necessitat. Suposar algun acte,
16 algun efecte que no derivi d'un principi actiu, és vertaderament suposar efectes sense causa, és caure
17 en el cercle viciós. O no hi ha pas primera impulsió, o qualsevol primera impulsió no té cap causa
18 anterior, i no existeix pas veritable voluntat sense llibertat. L'home és, doncs, lliure en les seves
19 accions, i com a tal, està animat per una substància immaterial; es tracta del meu tercer article de fe.
20 D'aquests tres primers us deduiré fàcilment tots els altres, sense que els continuï comptant.

21

(J.-J. ROUSSEAU. *Professió de fe del vicari savoia*. Traducció de Josep M. Sala-Valldaura).

QÜESTIONS:

1. Sintetitza les idees del text mostrant en el teu resum l'estructura argumentativa o expositiva desenvolupada per l'autor.
2. Definix els termes relacionats “**voluntat**” i “**llibertat**”, partint de la informació oferta pel text, i completant-la amb el coneixement que tingues de la filosofia de l'autor.
3. Redacció: *Antropologia en Rousseau: “l'home natural”*.
4. Comenta breuement qualsevol aspecte del pensament de l'autor del text que jutges important en algun d'aquests sentits: per la seua relació amb el d'altres filòsofs, amb fets històrics rellevants (especialment si són coetanis de l'autor o tenen relació amb la seua vida) o amb trets significatius del món contemporani.

PROVES D'ACCÉS A LA UNIVERSITAT

PRUEBAS DE ACCESO A LA UNIVERSIDAD

CONVOCATÒRIA: JUNY 2010	CONVOCATORIA: JUNIO 2010
HISTÒRIA DE LA FILOSOFIA	HISTORIA DE LA FILOSOFÍA

BAREMO DEL EXAMEN:

El alumno/a contestará, dentro de la opción que elija, las **cuatro** cuestiones sobre el texto del autor que ha trabajado en clase.

1ª cuestión: 2 puntos; 2ª cuestión: 2 puntos; 3ª cuestión: 5 puntos; 4ª cuestión: 1 punto.

**OPCIÓN PRIMERA
TEXTO I**

1

2 Pues en virtud de los razonamientos que acabo de hacer, para conocer la naturaleza de Dios, hasta
3 donde la mía es capaz de conocerla, bastábame considerar todas las cosas de que hallara en mí mismo
4 alguna idea y ver si era o no perfección el poseerlas, y estaba seguro de que ninguna de las que
5 indicaban alguna imperfección está en Dios, pero todas las demás sí están en Él; así veía que la duda,
6 la inconstancia, la tristeza y otras cosas semejantes no pueden estar en Dios, puesto que mucho me
7 holgara yo de verme libre de ellas. Además, tenía yo ideas de varias cosas sensibles y corporales, pues
8 aun suponiendo que soñaba y que todo cuanto veía e imaginaba era falso, no podía negar, sin
9 embargo, que esas ideas estuvieran verdaderamente en mi pensamiento. Mas habiendo ya conocido en
10 mí muy claramente que la naturaleza inteligente es distinta de la corporal, y considerando que toda
11 composición denota dependencia, y que la dependencia es manifiestamente un defecto, juzgaba por
12 ello que no podía ser una perfección en Dios el componerse de esas dos naturalezas, y que, por
13 consiguiente, Dios no era compuesto; en cambio, si en el mundo había cuerpos, o bien algunas
14 inteligencias u otras naturalezas que no fuesen del todo perfectas, su ser debía depender del poder
15 divino, hasta el punto de no poder subsistir sin él un solo instante.

(R. DESCARTES, *Discurso del método*, Cuarta parte. Traducción de M. García Morente).

CUESTIONES:

1. Sintetiza las ideas del texto mostrando en tu resumen la estructura argumentativa o expositiva desarrollada por el autor.
2. Define el término “**perfección**”, partiendo de la información ofrecida por el texto y completándola con el conocimiento que tengas de la filosofía del autor.
3. Redacción: *Duda metódica y criterio de verdad en Descartes*.
4. Comenta brevemente cualquier aspecto del pensamiento del autor del texto que juzgues importante en alguno de estos sentidos: por su relación con el de otros filósofos, con hechos históricos relevantes (especialmente si son coetáneos del autor o tienen relación con su vida) o con rasgos significativos del mundo contemporáneo.

OPCIÓN PRIMERA

TEXTO II

1 Es evidente que *Adán* con toda su ciencia, nunca hubiera sido capaz de *demostrar* que el
2 curso de la naturaleza ha de continuar siendo uniformemente el mismo, y que el futuro ha de ser
3 conformable al pasado. De lo que es posible nunca puede demostrarse que sea falso; y es posible que
4 el curso de la naturaleza pueda cambiar, puesto que podemos concebir un tal cambio. Más aún, iré
5 más lejos y afirmaré que *Adán* tampoco podría probar mediante argumento *probable* alguno, que el
6 futuro haya de ser conformable al pasado. Todos los argumentos probables están montados sobre la
7 suposición de que existe esta conformidad entre el futuro y el pasado, y, por lo tanto, nunca la
8 pueden probar. Esta conformidad es una *cuestión de hecho*, y si ha de ser probada, nunca admitirá
9 prueba alguna que no parta de la experiencia. Pero nuestra experiencia en el pasado no puede ser
10 prueba de nada para el futuro, sino bajo la suposición de que hay una semejanza entre ellos. Es éste,
11 por lo tanto, un punto que no puede admitir prueba en absoluto, y que damos por sentado sin prueba
12 alguna.

13 Estamos determinados sólo por la *costumbre* a suponer que el futuro es conformable al
14 pasado. Cuando veo una bola de billar moviéndose hacia otra, mi mente es inmediatamente llevada
15 por el hábito al usual efecto, y anticipa mi visión al concebir a la segunda bola en movimiento. No
16 hay nada en estos objetos, abstractamente considerados, e independiente de la experiencia, que me
17 lleve a formar una tal conclusión: e incluso después de haber tenido experiencia de muchos efectos
18 repetidos de este género, no hay argumento alguno que me determine a suponer que el efecto será
19 conformable a la pasada experiencia. Las fuerzas por las que operan los cuerpos son enteramente
20 desconocidas. Nosotros percibimos sólo sus cualidades sensibles; y ¿qué *razón* tenemos para pensar
21 que las mismas fuerzas hayan de estar siempre conectadas con las mismas cualidades sensibles?

22 No es, por lo tanto, la razón la que es la guía de la vida, sino la costumbre. Ella sola
23 determina a la mente, en toda instancia, a suponer que el futuro es conformable al pasado. Por fácil
24 que este paso pueda parecer, la razón nunca sería capaz, ni en toda la eternidad, de llevarlo a cabo.

(D. HUME, *Compendio de un tratado de la naturaleza humana*. Traducción de C. García Trevijano y A. García Artal).

CUESTIONES:

1. Sintetiza las ideas del texto mostrando en tu resumen la estructura argumentativa o expositiva desarrollada por el autor.
2. Define el término “**cuestión de hecho**”, partiendo de la información ofrecida por el texto y completándola con el conocimiento que tengas de la filosofía del autor.
3. Redacción: *Sentimiento y moralidad en Hume*.
4. Comenta brevemente cualquier aspecto del pensamiento del autor del texto que juzgues importante en alguno de estos sentidos: por su relación con el de otros filósofos, con hechos históricos relevantes (especialmente si son coetáneos del autor o tienen relación con su vida) o con rasgos significativos del mundo contemporáneo

OPCIÓN SEGUNDA

TEXTO I

1 Me parece que los ejemplos de la matemática y de la ciencia natural, las cuales se han
2 convertido en lo que son ahora gracias a una revolución repentinamente producida, son lo
3 suficientemente notables como para hacer reflexionar sobre el aspecto esencial de un cambio de
4 método que tan buenos resultados han proporcionado en ambas ciencias, así como también por
5 imitarlas, al menos a título de ensayo, dentro de lo que permite su analogía, en cuanto conocimientos
6 de razón, con la metafísica. Se ha supuesto hasta ahora que todo nuestro conocer debe regirse por los
7 objetos. Sin embargo, todos los intentos realizados bajo tal supuesto con vistas a establecer *a priori*,
8 mediante conceptos, algo sobre dichos objetos -algo que ampliara nuestro conocimiento-
9 desembocaban en el fracaso. Intentemos, pues, por una vez, si no adelantaremos más en las tareas de
10 la metafísica suponiendo que los objetos deben conformarse a nuestro conocimiento, cosa que
11 concuerda ya mejor con la deseada posibilidad de un conocimiento *a priori* de dichos objetos, un
12 conocimiento que pretende establecer algo sobre éstos antes de que nos sean dados. Ocurre aquí
13 como con los primeros pensamientos de Copérnico. Éste, viendo que no conseguía explicar los
14 movimientos celestes si aceptaba que todo el ejército de estrellas giraba alrededor del espectador,
15 probó si no obtendría mejores resultados haciendo girar al espectador y dejando las estrellas en
16 reposo. En la metafísica se puede hacer el mismo ensayo, en lo que atañe a la *intuición* de los
17 objetos. Si la intuición tuviera que regirse por la naturaleza de los objetos, no veo cómo podría
18 conocerse algo *a priori* sobre esa naturaleza. Si, en cambio, es el objeto (en cuanto objeto de los
19 sentidos) el que se rige por la naturaleza de nuestra facultad de intuición, puedo representarme
20 fácilmente tal posibilidad.

(I. KANT, “Prólogo de la segunda edición de la *Crítica de la razón pura*,”(BXVI-BXVII).
Traducción de Pedro Ribas).

CUESTIONES:

1. Sintetiza las ideas del texto mostrando en tu resumen la estructura argumentativa o expositiva desarrollada por el autor.
2. Define el término “**conocimiento a priori**”, partiendo de la información ofrecida por el texto y completándola con el conocimiento que tengas de la filosofía del autor.
3. Redacción: *Sentido negativo de la crítica según Kant*.
4. Comenta brevemente cualquier aspecto del pensamiento del autor del texto que juzgues importante en alguno de estos sentidos: por su relación con el de otros filósofos, con hechos históricos relevantes (especialmente si son coetáneos del autor o tienen relación con su vida) o con rasgos significativos del mundo contemporáneo

OPCIÓN SEGUNDA

TEXTO II

1 Sólo conozco la voluntad por el sentimiento de la mía, y no es mejor conocido el entendimiento.
2 Cuando se me pregunta cuál es la causa que determina mi voluntad, pregunto a mi vez cuál es la causa
3 que determina mi juicio; porque es evidente que esas dos causas son sólo una, y si se comprende bien que
4 el hombre es activo en sus juicios, que su entendimiento no es más que el poder de comparar y juzgar, se
5 vera que su libertad no es más que un poder semejante o derivado de éste; elige lo bueno porque ha
6 juzgado lo verdadero, si juzga lo falso elige mal. ¿Cuál es, pues, la causa que determina su voluntad? Su
7 juicio. ¿Y cuál es la causa que determina su juicio? Su facultad inteligente, su poder de juzgar: la causa
8 determinante está en él mismo. Más allá de eso, no comprendo nada.

9 Indudablemente, no soy libre de no querer mi propio bien, no soy libre de querer mi mal; pero mi
10 libertad consiste en esto mismo, en que no puedo querer lo que me conviene o que yo estime tal, sin que
11 nada extraño a mí me determine. ¿Se deriva que no soy mi dueño por no ser dueño de ser otro distinto que
12 yo?

13 El principio de toda acción está en la voluntad de ser libre; no podríamos remontarnos más allá.
14 No es la palabra libertad la que no significa nada, es la necesidad. Suponer algún acto, algún efecto que no
15 derive de un principio activo, es realmente suponer efectos sin causa, es caer en el círculo vicioso. O no
16 hay primer impulso, o todo primer impulso no tiene ninguna causa exterior, y no hay verdadera voluntad
17 sin libertad. El hombre es, por tanto, libre en sus acciones y, como tal, está animado de una sustancia
18 inmaterial: es mi tercer artículo de fe. De estos tres primeros fácilmente deduciréis todos los demás sin
19 que siga enumerándolos.

(J.-J.ROUSSEAU. *La profesión de fe del vicario saboyano*. Traducción de Ignacio Izuzquiza).

CUESTIONES:

1. Sintetiza las ideas del texto mostrando en tu resumen la estructura argumentativa o expositiva desarrollada por el autor.
2. Define los términos relacionados “**voluntad**” y “**libertad**”, partiendo de la información ofrecida por el texto y completándola con el conocimiento que tengas de la filosofía del autor.
3. Redacción: *Antropología en Rousseau: el “hombre natural”*.
4. Comenta brevemente cualquier aspecto del pensamiento del autor del texto que juzgues importante en alguno de estos sentidos: por su relación con el de otros filósofos, con hechos históricos relevantes (especialmente si son coetáneos del autor o tienen relación con su vida) o con rasgos significativos del mundo contemporáneo.